

Panna Maria předává sv. Dominikovi růženec

Církev se modlí s Ježíšovou Matkou, zejména se modlí růženec. Tak se Církev nepřetržitě připravuje na přijetí Ducha svatého. (...) Dnes nejde o to, prosit o taková velká vítězství jako byla u Lepanta a u Vídně, ale spíše jde o to, prosit Marii, aby z nás udělala statečné bojovnice proti duchu bludu a zla, zbraněmi evangelia, kterými jsou kříž a slovo Boží. (Jan Pavel II., 2.10.1983)

Chcete-li uchovat své dědictví víry, naučím vás "tajemství", které už není tajemstvím: "modlete se, mnoho se modlete: modlete se každý den růženec". (Jan Pavel II., 12.5.1982)

Ve spojení s Ježíšem přemůžete malomyslnost a strach

Jako odpověď na "Dopis dětem" se na začátku prázdnin shromáždilo na náměstí sv. Petra přes 25.000 "vlčat" a "světlušek" a Sv. otec jim řekl:

Drahá vlčata a světlušky, drazí bratři a sestry!

1. Zdravím vás s láskou a děkuji vám, že jste mě přišli navštívit... "podat mi ruku" jako vaši nadšenou odpověď na dopis, který jsem poslal loni v prosinci dětem celého světa.

2. Poslali jste mnoho odpovědí na můj dopis. Vaše živá a slavnostní účast je tou nejmilejší odpovědí, napsanou ne inkoustem na papíře, ale, jak by řekl apoštol Pavel, zpěvem v našich srdcích (2 Kor 3,2). Je to odpověď plná lásky a velkodušnosti, co jen děti dokáží. Pro tuto velkou příležitost jste, drahá vlčata a světlušky, pozvali své přátele z ostatních skautských organizací. Všechny papež rád přijímá a zdraví je se stejnou láskou.

Často jsem měl možnost setkat se se skautskou rodinou při návštěvách farností a diecézí a dnes vás s potěšením vidím všechny spolu o tomto radostném svátku, jenž je příkladem bratrského společenství různých skautských sdružení, při vzájemném respektování vlastních osobitých rysů. Ve vzpomínkách se mi dnes ráno vybavila především některá setkání se skautským světem v minulých letech... Doufám, že linie, které jsem vytyčil na těchto nezapomenutelných setkáních, věrně uvádíte do praxe na všech úrovních rozličných a zajímavých činností, které denně provádíte. Moji drazí, pokračujte na cestě vzájemné úcty a činné spolupráce. A také pokračujte v modlitbách za mne.

3. Ano, drahá vlčata a světlušky, chtěl bych vám obzvlášť poděkovat za vaše modlitby, které mi velmi pomáhají. Dětské ruce se spojují s papežovými a společně se zvedají k nebi.

Chcete se podílet na mých starostech o mnohé problémy, týkající se lidstva. Spoléhám na pomoc, kterou mi chcete poskytnout, abych i s vaším přispěním mohl zcela splnit úkol, svěřený mi Pánem.

Jistě je to úkol obtížný, i vy jste to ve svých dopisech uznali. Hovoříte v nich o životě, o míru ve světě, o nesmyslnosti války a všech válek vůbec, o rodině a o lásce. Témata o bratrství, o svornosti ve všech směrech, o poctivosti, o úctě k přírodě, o vzájemné spolupráci ve společnosti vyvstávají jako důležité mravní skutečnosti pro vás, k nimž se chcete zavázat a dělat něco pro to, aby budoucnost byla lepší než přítomnost. Jedná se o nelehký závazek, ale tím významnější pro vás i pro celý svět.

4. Citlivost, kterou projevujete vůči utrpení mnoha, velmi mnoha dětí, vzdálených i blízkých, určitě vyrůstá z lásky, kterou chováte k Ježíšovi, Synu Božímu, bratru každého člověka.

Zákon Skupiny a Kruhu, jenž je zákonem vašeho oddílu, vás učí a vychovává myslet na druhé jako na sebe samy. Nabádá vás k radostnému a upřímnému odhodlání následovat Kristův příklad, zavést ve vlastním životě řád, trvale a ochotně bdít sami nad sebou a být stále připravenější k pomoci druhým. Toto je vaše cesta. Toto je poslání, které svěčuje papež dnešním dětem, jež budou mládeží třetího tisíciletí.

Být "novými" v srdci a mysli, svědky a apoštoly nové evangelizace: to je výzva pro každého z vás. Takto se stáváte i vy, od této chvíle, nejen účinnými tvůrci míru, ale i realizátory solidarity a bratrské lásky, inspirované evangeliem. Ve spojení s Ježíšem, jenž přemohl zlo, můžete přemoci veškerou malomyslnost a strach.

Skauting - říká se na mnoha místech - vám chce pomoci stát se novými osobnostmi, když vás vychovává k oněm “nesnadným činnostem”, jež uschopňují každého muže a každou ženu realizovat Boží plán ve vlastním životě.

Nuže, drazí chlapi, cesta je tu, a je to cesta, která vás vede k opravdové realizaci, stopa a stezka v “džungli” a v “lese” (to jsou pojmy z okruhu vašich her a soutěží). Cestou, stezkou, životem a pravdou je Kristus: “Já jsem život,” řekl. Pamatujte na tato slova. A dodal: “Kdo mě následuje, nebude chodit v temnotě, ale bude mít světlo života” (Jan 8,12).

Co je vážnějšího, jaké dobrodružství je lákavější než toto: poznat Kristův život, učit se odhalovat jej den za dnem, bez pochybování? Považujte za úkol prohlubovat jeho záměr pro vaši existenci. Je třeba rozhodnout se následovat Pána velmi přátelsky a velkodušně, po příkladu toho, jenž Ho potkával na cestách Palestiny: “Mistře, budu tě následovat, kamkoliv půjdeš” (Mt 8,19). “Mistře, co musím dělat, aby se mi dostalo věčného života?” (Mk 10,17)

Víte dobře, že Pán vám nezůstane dlužen odpověď, ani vám neodepře projev důvěry. To on sám vás požádá o “podání ruky”, aby jeho království rostlo a rozvíjelo se. Znáte Ježíšovo poselství: “Posílám vás jako ovce mezi vlky (Lk 10,3). Buďte tedy opatrní jako hadi a prostí jako holubice.” Jedná se o zákon opatrnosti a odvahy, který usměrňuje výchovu k životu, stanovenému skautskou metodou.

5. Skautská metoda, právě proto, že respektuje záměry, určené pro každého člověka Bohem, Otcem a Stvořitelem, je přijímána a prováděna chlapi a děvčaty různých náboženských vyznání a kulturních tradic a poskytuje jednu z nevymluvnějších zkušeností univerzálního bratrství našeho věku, jehož potřeba se dnes velmi pociťuje. Taková ekumenická a interreligiózní dimenze je čím dál důležitější a je podporována. Zejména ekumenická schopnost skautingu má být prožívána všemi křesťanskými skauty, zvláště katolickými, od nichž se vyžaduje zvláštní svědectví společenství a jednoty.

Setkání skautingu s katolickou vírou se ukázalo plodným jako škola růstu opravdových křesťanů a jako pramen pravé spirituality. Evangelium nachází významná srovnání se zásadami skautingu a toto je osvětleno a umocněno, je-li praktikováno ve zkušenosti církevní cesty.

6. Drahá vlčata a světlušky, vyzývám vás a vaše vedoucí vychovatele ke stále většímu podílu vaší “šťastné rodiny” na společenství církevním, farním a diecézním. Ať vám na této cestě pomáhá P. Maria, připravená říct Pánu “Ano” a sloužit bratřím (a sestrám): ať vám pomáhají svatí a blahoslavení, spojení se skautingem:

Sv. František, patron vlčat a světlušek, sv. Jan Křtitel, který zasvětil svůj život přípravě cesty Ježíšovi, blah. Marcel Callo, mladý skaut a blah. Pier Giorgio Frassati, mladý a nadšený sportovec.

Ať vás také doprovází apoštolské požehnání, které papež uděluje vám všem zde přítomným a velké skautské rodině.

L'Osservatore Romano N. 26
(kresby P. Joubert)

Myšlenka na neděli

Slovo na neděli

27. neděle během roku C

Služebníci Božích zázraků

Zamyšlení nad úryvkem

Lk 17,5-10

Jsme jenom neužiteční služebníci

Dnes jsou kolem Ježíše shromážděni jen jeho důvěrní přátelé. Ale neboj se přislednout do tohoto hloučku. Kdyby se Pán nechtěl s tebou setkat, ani bys nevěděl, že je tak blízko. Přicházíš v pravou chvíli. Jeho věrní právě pociťují nedostatek toho nejpodstatnějšího: potřebují více víry. Není to i tvůj problém?

Apoštolové správně pochopili, že víra je dar. Kdo jej přijme, tomu se otevírá úžasná

možnost pohledu z Boží perspektivy. Je to jediný skutečně realistický pohled na všechno bytí i na všechno dění. Ježíš ti chce dnes názorně ukázat, co je hlavní podmínkou pro přijetí skutečné víry.

Poslouchej pozorně jeho přirovnání. Možná máš dojem, že obrazy stromu, přemístěného zázračně do moře, a služebníka, který přiznává svou neužitečnost, spolu nějak nesouvisejí. Ale to je jen první dojem. Toto Ježíšovo spojení není náhodné. Víra tě má připravit, abys byl v jejím světle schopen přispět k uskutečnění obdivuhodných věcí. Ale k tomu musíš také zaujmout realistickou pozici. A tu ti přibližuje postava neužitečného sluhy.

Hospodář, o kterém Ježíš vypráví, potřebuje služebníka. Právě proto jej má ve svých službách. Kdyby neměl tohoto služebníka, musel by hledat jiného. Jeho postavení v hospodářově domě je smysluplné tím, že služba, kterou vykonává, je v souladu s plány, záměry a potřebami hospodáře. I když služebník sám nebude znát či chápat všechny souvislosti, jeho práce musí odpovídat požadavkům hospodáře. Splní-li tento služebník své povinnosti, neprokazuje tím svému pánu něco zvláštního, co by zasluhovalo díků, neboť svému pánu nic nového nepřináší: je a zůstává jen sluhou. Ježíš jej dává jako příklad neužitečného služebníka.

I ty jsi ve službách nebeského Hospodáře. Tvá neužitečnost však má mnohem hlubší kořeny. Tvůj všemohoucí, nekonečný, nejvyšší svatý Pán totiž tvé služby sám pro sebe nijak nepotřebuje. A co více. Abys mohl vůbec cokoli udělat, jsi toho schopen jedině s jeho pomocí: bez něho bys ani nic neměl, ba ani bys vůbec nebyl. Cokoli bys mu podle svého zdání chtěl nabídnout, to všechno jsi tak jako tak od něho nejdříve dostal. Tvé bytí a tvé jednání je však smysluplné jen a jen právě tehdy, je-li v souladu s plány a záměry tohoto nejdobrotivějšího Hospodáře. To, co pochází pouze od tebe, je naopak chování, které narušuje a maří Hospodářem stanovený řád a cíl. Přiznej se, že se ocitáš často v pozici služebníka, který je nejen neužitečný, ale je dokonce na škodu.

A přece tě vzal nebeský Pán do svých služeb. Bere tě do svých rukou, jako umělec bere svůj nástroj. Není to proto, že tě potřebuje, ale protože tě miluje. Z lásky tě používá ke své divotvorné práci, abys mohl mít i svou neužitečnou službou přece jen osobní účast také na jeho tvořivé radosti.

Ty sám, třeba zasypaný jeho dary, jsi a zůstáváš jen služebník neužitečný. Bůh rád tvoří divy a zázraky. Obdaří svět i dnes novými a novými divy, najde-li ovšem nástroje, jež uvědoměle přijímají svou vlastní nemohoucí neužitečnost a zůstávají pokornými a poddajnými roznašeči jeho božských tahů v neochvějně víře ve smysluplnost toho a jenom toho, co zamýšlí tento nejvyšší Umělec a jeho ruka. Skutečné Boží nástroje chtějí jen to, co chce On, chtějí to jen tak, jak to chce On, chtějí to jen proto, protože to chce On. To je ona jedině realistická pozice, která vychází z víry: stát bezvýhradně a nezištně ve službách plánů Boží Prozřetelnosti, které jsme nekompromisně uvěřili.

Boží divy nejsou k tomu, aby vyvolávaly senzacce. Jsou mnohem větší divy než přenášení hor či stromů. Jsou zde i lidským očím často skryté, ale podle odvěkého Božího projektu ty nejpodstatnější zázraky: divy jeho milosti, která přivádí k obrácení a proměňuje necitelné chladné kameny v živá a horoucí, milující srdce. Je-li k té proměně zapotřebí ještě jiného zjevného zázraku, i ten Bůh udělá, a to s využitím dostatečně neužitečných služebníků. Neboť ti, kteří se hrnou, aby se vyznamenali, nejsou mu ve skutečnosti k ničemu.

Abys tedy získal nesmírný dar víry veliký jen jako hořčičné zrníčko, a mohl tak, bude-li zapotřebí, třeba i hory přenášet, musíš se i ty sám stát dostatečně maličkým. Přidej se proto k apoštolům, kteří prosí o více víry, s tím vědomím, že prosíš také o dar nezbytného vnitřního prostředí, bez kterého k tobě víra nemůže vstoupit, a tím je uznání tvého skutečného stavu a postavení v upřímné pravdě a pokoře.

Pane, dej mi poznat a přesvědčivě zažít mou vlastní neužitečnost, abych mohl přijmout dar víry a přestal být na překážku tvým obdivuhodným zázrakům!

Bratr Amadeus

“Nejdokonalejší ze všech modliteb”

Úvahy nad modlitbou Otčenáš

Úvod

Máme dosud v živé paměti radostné okamžiky, kdy naši vlast navštívil Svatý otec Jan Pavel II. Jak víme, byla vyvrcholením této jeho návštěvy kanonizační mše v Olomouci-Neředíně. Ovšem ne nevýznamnou součástí této návštěvy bylo i odpolední setkání s mládeží na Svatém Kopečku, o kterém sám Svatý otec po svém návratu do Říma řekl, že to bylo “jedno z nejkrásnějších a nejoriginálnějších setkání, jaké kdy měl s mladými”¹⁾). Někteří možná čekali na to, co při tomto setkání neřekne převratného a mimořádného. Avšak Svatý otec si zvolil za vůdčí text své promluvy, které mladí pozorně a s nadšenými ohlasy naslouchali, text prostý a notoricky známý: text modlitby Páně, modlitby Otčenáš. A v této promluvě pak ukázal, jak je tento prostý a notoricky známý text hluboký a neobyčejně myšlenkově bohatý.

V zmiňované promluvě Svatý otec také řekl, že modlitba Pána “stojí v samém středu evangelia”²⁾). Následoval tak výroky mnohých velikánů křesťanské víry: Tak už raněkřesťanský spisovatel Tertulián napsal, že “modlitba Páně je opravdu shrnutím celého evangelia”³⁾), a sv. Tomáš Akvinský se vyjádřil, že “modlitba Otčenáš je nejdokonalejší ze všech modliteb”⁴⁾). Sv. Augustin pak zdůrazňuje: “Projděte všechny modlitby, které jsou v Písmu; myslím, že v nich nelze najít něco, co by nebylo obsaženo v modlitbě Páně.”⁵⁾ Tato veliká cena modlitby Otčenáš spočívá v tom, že je to “modlitba Páně”: modlitba, kterou nás naučil sám Pán Ježíš⁶⁾), “učitel a vzor naší modlitby”⁷⁾).

Uvedená slova však platí o modlitbě Páně samotné: aby i pro nás byla “shrnutím celého evangelia” a “nejdokonalejší ze všech modliteb”, je potřeba, abychom se ji modlili dobře, pozorně. To je právě častá slabost naší modlitby - nepozornost, která postihuje i naši modlitbu modlitby Otčenáš, a to o to více, že je to modlitba, kterou se modlíme často, a modlitba naučená, kterou se nemodlíme vlastními slovy. Velkou pomocí k tomu, abychom se modlitbu Páně modlili pozorněji, je to, že se čas od času zastavíme u jejího obsahu, zamysleme se nad ním, porozjímáme nad ním - podle rady blah. otce Josemaríi Escrivy de Balaguer: “Pomalů. - Uvažuj, co říkáš, kdo jsi a komu je to řečeno. - Protože uspěchaná mluva, bez času k rozmyšlení, je pouze rachocení prázdných nádob. A se svatou Terezií ti řeknu, že když pouze pohybuješ rty, nenazýváš to modlitbou.”⁸⁾

Zmiňované zamyšlení, rozjímání nad modlitbou Páně můžeme dělat sami nebo za pomoci úvah druhých: z české nebo v češtině publikované literatury o této modlitbě můžeme zmínit např. oficiální výklad Církve, obsažený v katechismu tridentského koncilu⁹⁾ a v novém Katechismu katolické Církve¹⁰⁾, výklad sv. Cypriána¹¹⁾, sv. Tomáše Akvinského¹²⁾ a sv. Terezie od Ježíše¹³⁾, úvahy od Romana Guardiniho¹⁴⁾ a otce Tomáše Špidlíka SJ¹⁵⁾. Takovou pomůckou k rozjímání nad modlitbou Otčenáš chtějí být i tyto následující úvahy, při jejichž sepisování se vycházelo z některých výše uvedených zdrojů. Chtějí také být malým příspěvkem k vyplnění přání Svatého otce, který, jak sám řekl, odevzdal mladým při setkání na Svatém Kopečku modlitbu Otčenáš “jako vytyčení katechumenátu mládeže v naší zemi”¹⁶⁾).

Poznámky:

1) Srv. Jan Pavel II.: Proč byl Svatý otec u nás. (Promluva při generální audienci 24.5.1995), 2. Světlo, 3, 1995, č. 24, s. 2.

2) Jan Pavel II.: Buďte staviteli Božího království. Svatý Kopeček (21.5.1995), 2. Katolický týdeník, 6, 1995, č. 22, s. 7.

3) Tertulián: De oratione, 1. Cit. in: Katechismus katolické církve. Přel. J. Koláček, 1. vyd. Praha, Zvon 1995, č. 2761, s. 670 (dále KKC).

4) Sv. Tomáš Akvinský: Summa theologiae II-II, q. 83, a. 9, Cit. in: KKC, č. 2763, s. 670.

5) Sv. Augustin: Epistulae, 130, 12, 22: PL 33, 502. Cit. in: KKC, č. 2762, s. 670.

6) V evangeliích nalezneme dvě zprávy o tom, jak Pán Ježíš naučil své učedníky tuto modlitbu: u Mt 6,9-13, kde je delší verze této modlitby se sedmi prosbami, která se v Církvi

zaužívala, a u Lk 11,1-4, kde je její kratší verze s pěti prosbami.

7) KKC, č. 2775, s. 673.

8) Escrivá de Balaguer, J.: Cesta. Brno, Cesta 1991, č. 85, s. 32.

9) Katechismus z nařízení sněmu Tridentského k pastýřům duchovním a z rozkazu Pia V., papeže římského, na světlo vydaný. Část čtvrtá: O modlitbě. Hlava IX-XVII. Praha, Dědictví sv. Prokopa 1867, s. 479-564.

10) KKC, Čtvrtá část: Křesťanská modlitba. Druhý oddíl: Modlitba Páně "Otče náš". Č. 2759-2865, s. 669-694.

11) Sv. Cyprián: O modlitbě Páně. Přel. T. Šťastný. Tasov, M. R. Junová 1948.

12) Sv. Tomáš Akvinský: Výklad modlitby Páně čili "Otčenáš". In: Týž: Výklad modliteb. Přel. T. Bahounek. Vyd. první, Olomouc, MCM 1993, s. 3-70.

13) Sv. Terezie od Ježíše: Cesta k dokonalosti. 27.-42. kapitola. Přel. J. Koláček, Vimperk, Nakladatelství Tiskárny Vimperk 1991, s. 126-209.

14) Guardini, R.: Modlitba Páně. Přel. J. Florian ml. Řím, Křesť. akademie 1967.

15) Špidlík, T.: Otče náš. Řím, Křesť. akademie 1973.

16) Srv. Jan Pavel II.: Proč byl Svatý otec u nás. (Promluva při generální audienci 24.5.1995), 2. Světlo, 3, 1995, č. 24, s. 2.

"Otče náš, jenž jsi na nebesích"

"Otče"

Modlitbou Páně zahajujeme slovem "Otče": "V tomto slově, v tomto odvolání se na Otce," řekl Svatý otec Jan Pavel II. při svém setkání s mládeží na Svatém Kopečku, "je shrnut veškerý obsah evangelia."1) "Bůh je Otec: to je základní článek víry, který je předpokladem pro ostatní články víry; je to překrásná pravda, která sice lidský rozum uvádí do zmatku, rozohňuje však víru a přivádí do vytržení svaté duše."2)

Bůh je Otec. Od věčnosti, ještě před stvořením světa, plodí svého Syna, jemuž dává svůj božský život. A Otec miluje Syna a Syn miluje Otce a tato jejich vzájemná láska je zosobněna v třetí božské osobě, v Duchu svatém. V tom spočívá - velmi stručně řečeno - nejhlubší tajemství vnitřního Božího života, tajemství Nejsvětější Trojice.

Bůh však chce pro svou nekonečnou dobrotu rozšířit své otcovství i na nás, lidi, své tvory, a tak ten, který svou přirozeností má jediného Syna, získává svou láskou nespočetný zástup dětí.3)

Bůh se tedy stává Otcem i nás, lidí, Bůh se stává naším Otcem už tím, že nás stvořil zvláštním způsobem, jinak než ostatní viditelné tvorstvo, totiž ke svému obrazu, obdařené nesmrtelnou duší, rozumem a svobodnou vůlí.

Bůh se stává naším Otcem dále i tím, jak nás řídí: "Neboť ačkoli řídí všechno," píše sv. Tomáš Akvinský, "nás řídí jako pány, ostatní tvory jako služebníky."4) To vyplývá z naší svobodné vůle.

Avšak tím obojím se Bůh stává naším Otcem jen v nevlastním slova smyslu; ve vlastním slova smyslu, nejvíce a skutečně se stává naším Otcem tím, že nám dává účast na svém božském životě, že nás v určitém slova smyslu "zbožšťuje". "Hleďte, jak velikou lásku nám Otec projevil, že se nejen smíme nazývat Božími dětmi, ale že jimi také jsme!" (1 Jan 3,1).

Tohoto největšího daru Boží lásky, účasti na Božím životě, se dostalo už prvním lidem. A když o něj svým hrozným hříchem připravili sebe i své potomky, posílá Bůh "v plnosti času" (srv. Gal 4,4) svého jediného Syna, aby se stal člověkem a svou obětí na kříži nás vykoupil, a tak aby nám navrátil tuto největší milost Božího dětství. "Ach, člověče," říká sv. Ambrož, "neodvažoval ses pozvednout tvář k nebi, klopils své oči k zemi a najednou jsi dostal Kristovu milost: byly ti odpuštěny všechny tvé hříchy. Z ničemného služebníka ses stal dobrým synem... Pozvedni tedy své oči k Otcí..., který tě vykoupil skrze Syna, a řekni: Otče náš..."5)

To, že je Bůh naším Otcem, má nás vést k postoji "nefalšované prostoty, dětinné důvěry, radostné bezpečnosti, pokorné odvahy, jistoty, že jsme milováni"6) i k touze a snaze podobat se mu.7)

To, že je Bůh naším Otcem a my jsme jeho děti, má nás také vést ke svaté hrdosti, která odmítá všechno nízké a zlé, co se neslučuje s velkou důstojností dětí Božích.

“Otče,” řekl mi ten velký chlapec, dobrý student na univerzitě (copak se s ním asi stalo), “přemýšlel jsem o tom, co jste mi řekl..., že jsem synem Boha! - Zjistil jsem, že kráčíím ulicí, hlavu vzhůru a plný hrdosti... syn Boha!” S čistým svědomím jsem mu poradil, aby tuto hrdost podporoval.”⁸⁾

“Náš”

Dále nazýváme Otce “naším”: říkáme “Otče náš”. Říkáme “Otče náš” nejprve proto, že na základě nové a věčné smlouvy v jeho Synu Ježíši Kristu jsme se stali “jeho lidem” a on “naším Bohem”: my jsme tedy Boží a Bůh je náš.

Dále říkáme “Otče náš” proto, že Bůh je nejenom Otcem nás samotných, ale že je společným Otcem všech věřících i všech lidí vůbec, neboť všechny zvláštním způsobem stvořil a řídí a zvláště všechny zve, aby přijali účast na jeho božském životě a stali se jeho dětmi. Vědomí toho má nás vést k překonávání vzájemných rozporů a rozdělení a k nefalšované bratrské lásce.

“Jenž jsi na nebesích”

Úvodní oslovení Boha v modlitbě Páně končí určením: “jenž jsi na nebesích”. Tento výraz neznámá místo, neznámá, že by Bůh byl přítomen pouze na hvězdné obloze, která obklopuje naši zemi, neboť Bůh je celý přítomen všude: na nebi i na zemi, v celém vesmíru, a přitom veškerý prostor nekonečně přesahuje.

Tento výraz “jenž jsi na nebesích” vyjadřuje Boží vznešenost a všemohoucnost. Bůh, který je naším nejlaskavějším Otcem, je zároveň Bůh nekonečně vznešený a všemohoucí: pokud by byl pouze nejlaskavější Otec, byl by “Pánbíček”, ale ne Bůh. Vědomí této laskavosti Boží a vznešenosti a všemohoucnosti Boží má nás naplňovat pevnou a pravou důvěrou v Boha, spojenou s bázní.

“My... máme svou vlast v nebi,” píše sv. apoštol Pavel (Flp 3,20). Když tedy říkáme: “jenž jsi na nebesích”, vyznáváme tím také, že dosud putujeme do nebe, do otcovského domu, který je naší pravou vlastí. Už nyní však do této nebeské vlasti patříme, a to právě svým přijetím za děti Boží.⁹⁾

Když tedy v modlitbě Páně oslovujeme Boha: “Otče náš, jenž jsi na nebesích”, vyjadřujeme tím, že Bůh je naším Otcem, protože nám pro Kristovu vykupitelskou smrt na kříži obnovil naši účast na svém božském životě; že jsme “jeho lidem” a on “naším Bohem”; že je společným Otcem všech lidí, protože všechny zve k účasti na svém božském životě; že je zároveň nejlaskavější Otec a zároveň nekonečně vznešený a všemohoucí a že dosud putujeme do své nebeské vlasti.

Poznámky:

1) Jan Pavel II.: Buďte staviteli Božího království. Svatý Kopeček (21.5.1995), 3. Katolický týdeník, 6, 1995, č. 22, s. 7.

2) (Marmion, C.:) První z bratří. Vybrali a přel. F. Michalčík a V. Steiner. Řím, Křesť. akademie 1971, s. 12.

3) Srv. tamtéž, s. 14.

4) Sv. Tomáš Akvinský: Výklad modlitby Páně čili “Otčenáš”, 10. In: Týž: Výklad modliteb. Přel. T. Bahounek. Vyd. první. Olomouc, MCM 1993, S. 9-10.

5) Sv. Ambrož: De sacramentis, 5, 19: PL 16? 450C. Cit. in: Katechismus katolické církve. Přel. J. Koláček: 1. vyd. Praha, Zvon 1995, č. 2783, s. 675 (dále KKC).

6) KKC, č. 2778, s. 674.

7) KKC, č. 2784, s. 675.

8) Escrivá de Balaguer, J.: Cesta. Brno, Cesta 1991, č. 274, s. 69.

9) Srv. KKC, č. 2802, s. 679.

P. Štěpán Martin Filip OP

(pokračování v příštím čísle)

Návrat k adoraci 2

Relikvie drahocenné krve

Reinhold Schneider píše: “Ve středověkém Rusku byl jednomu knížeti, když ležel nemocen, přinesen svatý obraz, aby se díváním na tento obraz uzdravil.”

Putovali jsme dnes k takovému “svatému obrazu”, který nám může pomoci k uzdravení, i našemu těžce nemocnému světu. Je to relikvie Kristovy krve.

Můžeme se považovat za šťastné, že nám zůstala zachována tato cenná relikvie. A protože jsme přesvědčeni, že nám Kristova krev přináší uzdravení, že nám touto krví bylo darováno vykoupení, skutečné osvobození, uctíváme s hlubokou vděčností tuto krev Božího Syna - zde na tomto svatém místě, v této úžasné bazilice, která je právem nazývána “divem švábského baroka”, ale i doma v kostelích našeho společenství. Naše úcta k “Nejsvětější krvi” se projevuje pokaždé, když slavíme mši svatou, kde se zpřítomňuje Kristovo tělo a krev pod způsoby chleba a vína. Tato úcta má pokračovat klaněním se Pánu skrytému ve svatostánku. Tam je celý Kristus, s masem a krví, s tělem a duší, s lidstvím i božstvím - přítomný skutečně, a přesto skrytý našim smyslům.

Obrat eucharistické zbožnosti

Starší z nás vědí o proměnách eucharistické zbožnosti. Jako děti jsme zažili slavení mše před vystavenou velebnou svátostí, četná eucharistická procesí a “svátostné požehnání”. “Věčné klanění” a “čtyřicetihodinová modlitba” bývaly vrcholy během církevního roku. Dnes mnozí považují adoraci Nejsvětější svátosti za víceméně izolované projevy zbožnosti. Jaký to má mít smysl, klečet před kouskem “chleba” a “klanět se mu”? Chleba je tady k jídlu, ne k hledění a na památku!

V dějinách zbožnosti se uplatňuje zákon pohybu kyvadla. V pozdním středověku se kyvadlo silně vychýlilo tím směrem, že se konsekrovaná hostie stala středem eucharistické zbožnosti; společné slavení svaté oběti tak trochu ustoupilo do pozadí. Dnes musíme dávat pozor, aby se kyvadlo nevychýlilo opačným směrem a úcta k Nejsvětější svátosti nepřišla zkrátka.

Znalci církevních dějin tvrdí, že Eucharistie je jakoby testem víry křesťanů: když je víra slabá, je Kristova přítomnost v Eucharistii bagatelizována.

Úcta k Nejsvětější svátosti

A přece, když je pravdou, že Ježíš Kristus je přítomný ve svatostánku, jakým právem pak můžeme podceňovat nebo “sešroubovat” uctívání Nejsvětější svátosti?

Kdyby se tak stalo, byla by z našich kostelů už jen muzea a naše svatostánky jen schránkami na zbylé hostie. Naše kostely však nesmí být prostorami, které slouží jen slavení Eucharistie a ve zbývajícím čase jsou “nefunkční”. A zbylé hostie také nejsou jen “nedojedky” (“zbytky z hostiny”). Ne, ve svatostáncích naší církve je Kristus skutečně přítomný, tady se s ním opravdu můžeme setkat. A tato skutečnost by také měla určovat naše chování v domě Božím. Kdo zažil bohoslužbu v ritu východní církve, na toho určitě zapůsobila hluboká úcta pravoslavných věřících. Bezděčně se vynoří otázka, zda my, západní křesťané, neztrácíme něco mimořádně cenného, co pro náš náboženský život má nedocenitelný význam? Je to úcta k Bohu. Zvláště v domě Božím se musí projevovat. Nejedná se jen o vnější projevy, o skutečné vyjádření toho, že ten, kdo se modlí, je si duší, tělem a všemi smysly vědom přítomnosti svatého Boha. Nechodí mnozí z nás na bohoslužby i ke sv. přijímání a pak zase z kostela, aniž by jedenkrát poklekli, aniž by sepnuli ruce.

Náš uctivý postoj vůči Bohu může připomenout našim bližním - pomysleme na ty mnohé, kteří už sotva dokáží rozeznat naše domy Boží od muzeí - že existuje ještě něco většího, než to všechno viditelné, slyšitelné, měřitelné a hmatatelné, že věříme v existenci a přítomnost Boží. Kde se ztrácí úcta k Bohu, tam to nebude dlouho trvat a zmizí i úcta k člověku.

Nepotřebujeme všichni zpytovat svědomí, jak je to s naší uctivostí v domě Božím a především vůči Pánu ve svatostánku? Tady potkáváme toho, který se slavením Eucharistie stal přítomným mezi námi, tady se klaníme tomu, který je pro náš Cesta, Pravda a Život (srov. Jan

14,6).

Toto setkání, tato eucharistická adorace je jakoby pokračováním mše svaté; toto setkání je ve znamení Obětování ve mši sv.; ve znamení smrti Páně na kříži, kdy za nás prolil svou krev, a nás chce zahrnout do své oddanosti Otci. Nejhlubším smyslem eucharistického uctívání tedy je podávat sebe sama spolu s Ježíšem jako obětní dar Otci.

Osobní modlitba před svatostánkem

Papež Jan Pavel II. říká ve svém dopise na Zelený čtvrtek 1980: Uctívání nejsvětější Eucharistie má "naplňovat naše kostely i mimo dobu bohoslužeb". Sv. otec připomíná osobní modlitbu před Nejsvětějším: protože "v této svátosti lásky na nás čeká sám Ježíš. Nikdy nemáme litovat času, abychom se s ním setkali... naše klanění nemá nikdy přestat" ("O tajemství a uctívání posvátné eucharistie" z 24.2.1980, č. 3).

Ve svatostánku na nás nečeká slabý člověk, ale všemohoucí Boží Syn, náš božský bratr a přítel. Není to bláznovství, odmítat takovou nabídku?

"Tady bydlím ve svém pozemském domě,

tady rozdávám nesčetné milosti:

Ale ty jdeš chladně kolem!

Všemoc lásky mě stáhla dolů

do této prosté způsobu chleba:

A ty - jdeš chladně kolem!

Čekám dnem i nocí

abych tě k sobě přitáhl:

Ale ty - jdeš chladně kolem!"

Jistě, žádný, kdo bere vážně svou víru, nepůjde "chladně" okolo svatostánku. Při vši spouště naléhavé práce, úkolů, termínů a povinností je si vědom: Láska je vynalézavá!

Zkušební kámen víry a lásky

Ovšem, přítomnost Pána v Eucharistii je zkušebním kamenem naší víry. Ježíš Kristus v hostii mlčí, zatímco život je tak naléhavý a hlasitý, plný činnosti a výkonů a lidé by přece tak potřebovali, aby ho mohli vidět a slyšet. Není tato tichá skrytost Pána v úplném rozporu s naším moderním pojetím života, neubírají se svět a Eucharistie opačnými směry?

Potřebujeme víru a odvahu, abychom proti proudu vnějších věcí setrvali před eucharistickým Pánem, mlčeli a klaněli se. Ale kdo to dělá, ten chápe: tady ve svatostánku je Ježíš jako ten, který je plně a cele se mnou. Ještě víc: v něm je všechno, co poznávám a prožívám, povýšeno; protože přijal lidské srdce a s ním břemeno všech dob a lidí, proto mohu před svatostánek přinést celý svůj život: potřeby církve, různé potřeby světa, všechny lidi, kteří mě doprovázeli nebo ještě jsou kolem mne; úkoly, které mám před sebou, stejně jako nevyřešené otázky, neuskutečněné plány; sebe sama se vši bídou a osamělostí, s touhou po naplnění. To všechno vkládám do rukou Pána, který i dnes zve: "Pojďte ke mně všichni, kdo se lopotíte a jste obtíženi břemeny, já vás občerstvím." (Mt 11,28)

Tady, v zářivém okruhu eucharistického Pána posilujeme postoj, kterým se vyznačuje opravdový křesťan: žít pro Krista a z lásky k němu pro své bližní; protože když zakoušíme Ježíše ve svatostánku, který je tu cele pro nás, můžeme odpovědět jinak, než že i my jsme tu pro Pána a s ním pro druhé? To je "vztah ke světu" eucharistického klanění, to je "sociální" láska, ke které nás nutí. "Chápání Eucharistie v jejím pravém smyslu se samo o sobě stává školou účinné lásky k bližnímu" (Jan Pavel II., Dopis k Zelenému čtvrtku 1980, "O tajemství a uctívání nejsvětější Eucharistie", 24.2.1980, č. 6).

Mons. Dr. K. Braun

přel. Marie Mrázková

Pokračování příště

Poselství Královny míru z 25. září 1995

Drahé děti!

Dnes vás zvou, abyste se zamilovali do nejsvětější Svátosti oltářní. Klanějte se jí, dítky, ve vašich farnostech - a tak budete spojeni s celým světem.

Ježíš se stane vaším přítelem a vy o Něm nebudete mluvit jako o někom, koho sotva znáte. Jednota s Ním vám bude radostí a vy se stanete svědky Ježíšovy lásky, kterou On má pro každého tvora.

Dítky, když se klaníte Ježíšovi, jste blízko i mně.

Děkuji vám, že jste přijali mou výzvu!

(jen z franc. překladu)

“Neustále se klanějte nejsv. Svátosti oltářní. Jsem stále přítomna, když se věřící klaní”
(15.3.94).

“Před mší svatou je třeba vzývat Ducha svatého” (listopad 83, Jeleně).

“Mše svatá ať je vám životem!” (25.4.88)...

Donu Gobbimu p. Maria jednou řekla: “Jsem Matka Eucharistie”...

Michal Magone (4)

Pokračujeme ve vyprávění sv. Jana Boska o jeho žáku:

Úcta k nejbhleslavenější Panně je oporou dobrého křesťana a zvláště mládeže. Na ni se vztahují důležitá slova Ducha svatého: “Kdo je malý, ať přijde ke mně...” Tuto důležitou pravdu poznal Magone zvláštním způsobem. Jednoho dne dostal obrázek Matky Boží s tímto textem: “Pojďte, synové, slyšte mne, báni Boží vás vyučím.” - Magone začal o těch slovech vážně přemýšlet, pak napsal svému řediteli dopis, v němž pravil, že Matka Boží k němu promluvila a vyzvala ho, aby byl zbožný, že sama ho bude vyučovat, jak Boha milovat, jak se Ho bát, jak Mu sloužit.

Začal sbírat duchovní kvítky ke cti té, kterou ctil jako nebeskou Matku, božskou Učitelku a milostivou Pastýřku. To byly první krůčky v dětinné úctě mariánské, v níž se cvičil s rostoucí horlivostí.

Každou neděli přistupoval k sv. přijímání za vysvobození té duše z očištění, která na zemi zvlášť uctívala Pannu Marii. Ke cti Panny Marie ochotně odpouštěl jakoukoliv urážku. Teplo, zima, různé nepříjemnosti, únava, žízeň, pot a jiné svízele, pocházející z počasí, to byla kvítka, která s radostí obětoval Bohu rukama Panny Marie.

Než se dal ve studovně nebo ve škole do práce, vytáhl z knížky obrázek Panny Marie, pod nímž byla slova: “Virgo parens, studiis semper adesto meis. - Panno, matko, pomáhej mi vždy při studiích!”

“Narazím-li při učení na nějakou obtíž,” říkával, “utíkám se k božské učitelce a všechno mi vyloží.”

Jednou měl jeden jeho spolužák velkou radost z jeho krásně vypracované úlohy. Michálek mu řekl: “Neraduj se ze mne, ale z Panny Marie, která mi pomáhala a vnukla, nač bych sám vůbec nepřišel.”

A měl vždy před sebou, co by mu připomínalo ochranu Panny Marie, i po čas běžných zaměstnání; psával, kam jen mohl: “Sedes sapientiae, ora pro me!” - Stolice moudrosti, oroduj za mne! - Na knihy, na sešity, na stoly, u nichž seděl, slovem všude, kam přišel, napsal pérem nebo tužkou: “Stolice moudrosti, oroduj za mne!”

V květnu r. 1858 si umínil, že se všemožně přičiní uctít matičku Boží. Rovněž se chtěl zřici části rekreace, postit se, strávit část noci na modlitbách, ale bylo mu to zakázáno jako věci jeho věku nepřiměřené. Zato dokonale umrtvoval oči, jazyk a ostatní smysly.

Na konci měsíce přišel k řediteli a řekl mu: “Bude-li se vám líbit, učiním ke cti P. Marie něco zvláštního. Víím, že sv. Alois se obzvláště proto líbil P. Marii, že již v mládí jí zasvětil ctnost sv. čistoty. Též já bych jí rád přinesl takový dar: proto chci slíbit, že se stanu knězem a po celý život budu zachovávat sv. čistotu.”

Ředitel mu odpověděl, že ještě není dost starý, aby činil slib ve věci tak důležité. - “Ale já cítím, že se musím úplně zasvětit P. Marii,” řekl Michal, “a když se jí zasvětim, jistě mi pomůže,

abych svůj slib dodržel.”

Nato mu řekl ředitel: “Udělej toto: Místo opravdového slibu učin jen předsevzetí, že se staneš knězem, budeš-li ovšem prospívat v učení. Místo slibu čistoty prostě Bohu slib, že vši silou se budeš varovat, aby ses něčeho nedopustil nebo neřekl, co se protíví této ctnosti. Denně vzývej P. Marii o pomoc, abys těmto slibům zůstal věren.”

Tím byl Magone uspokojen a s radostným srdcem slíbil, že se všemožně vynasnaží předsevzetí zůstat věren.

Jeho láska k čistotě

Kromě zmíněných cvičení dostal též několik pokynů, jichž si nanejvýš vážil. Nazýval je strážci a také vojáky ctnosti čistoty. Dochovaly se nám v jeho odpovědi na dopis kamarádovi na konci měsíce P. Marie. Spolužák psal Michalovi a prosil ho, aby mu napsal, co dělat, aby si zabezpečil královnu ctností, čistotu.

Onen kamarád mi dal nahlédnout do dopisu. Vybírám z něho nejdůležitější: “Nejraději bych s tebou mluvil, abych ti mohl dokonale odpovědět, co nemohu písmem. Tady ti uvedu pouze nejdůležitější rady, které mi k uchování ctnosti čistoty dal můj ředitel. Dal mi jednoho dne lístek: “Přečti a řid’ se tím.” Rozevřel jsem jej a četl. Bylo tam: Patero připomínek sv. Filipa Neri mládeži, aby si uchovala ctnost čistoty: Utíkej před špatnou společností! Nekrm vybíravě své tělo. Varuj se zahálky. Často se modli! Často přistupuj ke svátostem, zvláště k sv. zpovědi.” - Tyto stručné rady mně jindy obšírněji vyložil. Píši jen to, co jsem slyšel od něho. Povídal mi:

1. Svěř se s dětinnou důvěrou pod ochranu Panny Marie; důvěřuj a doufej!
2. Zpozoruješ-li, že jsi pokoušen, dej se hned do nějaké práce. Zahálka a počestnost nemohou bývat pospolu. Proto, budeš-li se varovat zahálky, přemůžeš pokušení proti této ctnosti.
3. Líbej často medailku nebo křížek, poznamenej se s hlubokou vírou znamením sv. kříže a řekni: Ježíši, Maria, Josefe, pomozte mi, abych spasil svou duši. - Těch tří jmen se ďábel obzvláště bojí.

4. Jestliže nebezpečí nemine, pak se obrať k P. Marii s prosbou, jíž nás učí Církev svatá: Svátá Maria, Matko Boží, pros za mne, ubohého hříšníka.

5. Nikdy nehýčkej své tělo a ostříhej své smysly, zvláště oči. Mimoto se měj na pozoru před jakoukoliv špatnou četbou. Kdyby ti byly snad nebezpečny i věci lhostejné, odhod’ takovou knihu. Naopak, pilně čítej knihy dobré. Zvláště ti doporučuji takové, které pojednávají o přednostech Panny Marie a o Nejsvětější Svátosti.

6. Vyhýbej se špatné společnosti a spolčuj se s dobrými kamarády, totiž s takovými, které pro jejich dobré chování představení chválí. S takovými se stýkej rád, hrej si s nimi a následuj je jak v řeči, tak i v plnění povinností, ale zvláště ve zbožnosti.

7. Zpovídej se a přijímej Nejsv. Svátost tak často, jak to uzná zpovědník za dobré, a dovoluje-li ti tvé zaměstnání, často navštěvuj Ježíše v Nejsvětější Svátosti.

To bylo těch sedm rad, které Magone nazýval vojáky P. Marie, strážci sv. čistoty. Každý den vykonal také něco ke cti P. Marie. S první radou spojoval rozjímání o první radosti P. Marie, kterou pocítila, když byla do nebe vzata, to bylo na neděli. O druhé radosti v pondělí. V následujícím týdnu rozjímá zase o sedmi bolestech Panny Marie.

Namítne snad někdo, že takové cvičení je příliš dětské. Podotýkám, že mluvíme o ctnosti, jejíž lesk může zajít a zatemnit se nejmenším vánkem pokušení, že každá maličkost, která ji uchovává, má velkou cenu. Proto vřele odporoučím taková cvičení, která věřícího křesťana a zvláště mládež neunavují a neodstrašují. Kdo se začne postit, odříkávat dlouhé modlitby a konat jiná strohá cvičení, buď toho všeho brzy nechá, nebo to pak koná nerad a nedbale. Lépe držet se snadných cvičení, ale konat je soustavně. Taková byla cesta našeho Magona, která ho přivedla na podivuhodný stupeň dokonalosti.

Sv. Jan Bosko

(Pokračování příště)

Loreto: naděje pro Evropu

Na druhý zářijový víkend se sjelo do italského Loreta téměř 500 tisíc mladých lidí z celé Evropy, aby se setkali s papežem Janem Pavlem II.

Loreto je známé poutní místo na východním pobřeží Itálie. Podle tradice je tomu již 7 století, co byl do Loreta přenesen nazaretský domek, ve kterém žila Panna Maria.

A proč vybral papež pro setkání s mladými právě toto místo? Sám to objasnil hned v úvodu setkání těmito slovy: “Nazaretský domek se stal místem naděje evropské mládeže. (...) Přišli jsme z různých stran světa do tohoto domu Mariina a jako Maria se snažme otevřít srdce Božímu slovu, abychom do zničené Evropy těchto dní přinesli nové semínko naděje.”

Celý sobotní večer byl prostřednictvím satelitní televize přenášen na různá místa Evropy. Také z několika evropských měst se na velkoplošných obrazovkách objevily živé vstupy. Nejpůsobivější bylo vystoupení sarajevské mládeže, která svědčila o hrůzách války a o své víře.

V neděli při svém proslovu Svatý otec zdůraznil: “Milovaní mladí! Jsem vám vděčný za atmosféru radosti, kterou jste vnesli sem do Loreta, přicházejíce z tolika evropských zemí. Z vás vychází výkřik míru. Žádám vás o to, aby se stále silně a naléhavě pozvedal, aby přehlušil třesk zbraní a dotkl se srdcí těch, kdo jsou zodpovědní za násilí, jež zalévá krví Evropu a svět. Buďte posly míru!”

Vojtěch Vlček

Proti ztrátě orientace

Mariánské společenství žen se podílí na nové evangelizaci.

Mariánské sdružení žen a matek (Marianische Frauen und Muttergemeinschaft, dále jen MFM) je spolek švýcarských katoliček, věrných víře, jehož hlavním cílem je podpora katolické víry. V jeho informačním letáku se dočteme: “Říká se, že dnešní lidé věří jinak. To je pravda. Ale co je toho příčinou? Jedním z důvodů nepochybně je skoro úplná neznalost pravd víry. Ztráta orientace je děsná a vzrůstá hledání náhradních náboženství všeho druhu. Dnes se přikládá velký význam prožití zkušeností víry. Ale jak je možné víru osobně prožívat bez důkladné znalosti naší katolické víry? MFM - založeno r. 1989 - se ujalo tohoto úkolu; v různých místech německé části Švýcarska vznikly nebo vznikají regionální skupiny, které se jednou za měsíc scházejí ke společné modlitbě a přednášce k prohloubení víry (katechezi).

Dále pořádá MFM soustředění a exercicie pro všechny členky, pouti v tuzemsku i zahraničí, přednášky známých osobností, kurzy přípravy na manželství a tábory pro děti. Zvláště měsíční setkání krajových skupin napomáhají náboženskému vzdělání účastnic. V přednáškách se probírají všechny základní pravdy víry, články vyznání víry počínajíc, stejně jako aktuální témata, jako např. postavení ženy v církvi a ve společnosti. Nechybí přitom ani společná modlitba a slavení eucharistie. Členky MFM, které se daly k dispozici jako regionální vedoucí, organizují modlitební odpoledne nebo večery. Starají se také o získání mariánsky smýšlejícího kněze pro katecheze ve skupinách. Zvláště se sdružení snaží umožnit svým členům mariánskou formaci k životu podle příkladu matky Boží.

Za vedení spolku je odpovědné sedmičlenné předsednictvo pod vedením paní Nelly Camenischové. Jako duchovní poradce podporuje ženy kanovník Martin Burgi, Schwyz. Počet členů je v současné době 700 a dále narůstá. K tomu přistupuje ještě několik stovek sympatizantek.

Lore Durr píše ve Švýcarském katolickém týdeníku 2. července 1993: “V našich tradičních ženských společenstvích se - více či méně - zahnízdil feminismus nebo se tam aspoň opakovaně projevuje. Už tři léta máme “Mariánské sdružení žen a matek”. Nepovažuje se za konkurenci dosavadních sdružení žen, ale spíše za něco jako partnera v rozhovoru.” Musí se totiž zas víc mluvit o nejvlastnějších úkolech katolických žen a matek. V přítomnosti, zatížené tolika ideologiemi nebo lhostejností, by MFM chtělo ukázat a učinit srozumitelným, co to znamená žít s vírou katolické církve.

Myšlenka založení takového společenství se tedy zrodila z potřeby autentické katolicity. Konkrétním podnětem realizace byla podpisová akce věrných katolíček ve Švýcarsku, jako projev solidarity se Sv. otcem. V srpnu 1988 jely čtyři ženy ze Švýcarska do Říma. Osobně předaly papeži Janu Pavlu II. pozoruhodných 11.870 podpisů. Mezi těmito "ženami pro církev a pro papeže" byla paní Brigitte Eymannová, která vedla celou akci. O pár měsíců později spolu s paní Dr. Margrit Reckovou a dalšími založila MFM jako spolek, "jako hlas velmi mnoha katolických žen ve Švýcarsku, stále věrných učitelskému úřadu". Paní Eymannová se stala první prezidentkou MFM. Spolu s předsednictvem vyzdvihuje důležitost katecheze, také ve svém posledním dopise, když předávala funkci paní Nelly Camenischové: "Ve vašem středu musí být zase připravovat Bohu dobré, svaté kněze. Od vás musí opět vycházet bázeň Boží a adorace, klanění Bohu, jen z toho pak vyrůstá úcta ke člověku jako tvorů Božím. Jen na křesťanském základě může společnost prospívat. Učme se znovu těmto základům, prohlubujme je ve svém srdci, prožívejme je v rodině a pak i ve společnosti."

Der Fels 9/95

Libice

Letošní rok vzpomínek na Libici, na vyvraždění Slavníkovců, na sv. Václava před tisíci lety měl být původně mnohem bohatší na vědecká i lidová setkání. Je proto škoda, že teprve teď na poslední chvíli byla aspoň v Hradci Králové 21. září otevřena výstava "Slavníkovci a Přemyslovci". Úvodní slovo přednesl PhDr. Petr Sommer, CSc., ředitel Archeologického ústavu AV ČR v Praze. Zahájení obohatil osobitým příspěvkem i místní ordinář biskup Karel Otčenášek, který má vřelý vztah k Slavníkovci sv. Vojtěchovi už od dob římských studií, kdy ve válce s velkým rizikem od gestapa, které řádilo i v Itálii, byl mezi inspirátory a organizátory česko-polské svatovojtěšské výstavy k 950. výročí jeho umučení. Výstava v Muzeu Východních Čech v Hradci Králové potrvá až do 7. ledna 1996.

Na slavníkovské Libici n. Cidlinou byl ve dnech 26.9. až 1.10. bohatý kulturně společenský program, vrcholící sjezdem rodáků, koncertem sboru Katolické univerzity z polského Lublinu, průvodem čestných hostů na akropoli slavníkovského hradiska a ekumenickou bohoslužbou za účasti představitelů křesťanských církví, Poslanecké sněmovny ČR, nymburského okresu, obce Libice i okolních měst a obcí. Závěrem byla v neděli uctěna památka zahynulých Slavníkovců v kostele v Poděbradech pontifikální mší svatou, slouženou sídelním biskupem královéhradeckým.

Hlavní město Praha a vůbec celá vlast ve všech svých složkách má samozřejmě přispět k poučení z národních dějin, zvláště u postavy tak evropského významu, jako je sv. Vojtěch. Ale překračuje to dalece možnosti jen provinciální. Svatovojtěšské milénium je už přede dveřmi!

22.9. byla památka sv. Mořice, křestního patrona pana biskupa Pichy, který přebíral na Libici lebku prvního českého biskupa z české krve od pozdějšího kardinála Berana (existuje známá fotografie této události) - aby tento Pastýř české vlasti svým symbolickým putováním po městech i vesnicích vyburcoval a posílil tehdejší generaci v nastávajícím 40-letém zápase o Boha i o člověka. Teď však, zdá se mi, nejsme méně ohroženi - jen jinak.

HK

Kostel Panny Marie - ochránkyně života

V sobotu 23. září t. r. byl vysvěcen nový kostel Panny Marie Pomocné - Ochránkyně života na znovuobnoveném poutním místě poblíž Zlatých Hor v Jeseníkách. Svěcení se zúčastnilo dle odhadu pořadatelů na deset tisíc poutníků z Moravy, Čech, Polska, Německa i Slovenska. Hlavním světitelům byl olomoucký arcibiskup Mons. Jan Graubner, spolusvětiteli Mons. Hrdlička, Mons. Nossol z polského Opole. Koncelebrovali kněží z Německa (Adolf Frank a Alois Brauner) a mnoho kněží z Polska a celé republiky. Svěcení se zúčastnil i vzácný host - papežský nuncius G. Coppa. Světitelům a hosty přivítal za kněze P. Vojtěch Glogar SDB, děkan z Jeseníku, za město Zlaté Hory pak starosta města a současně místopředseda Sdružení pro obnovu poutního místa a jeden z iniciátorů obnovy Vladimír Začal.

Obřadům předcházely krátké vstupy zástupců jednotlivých iniciativ, pracujících Pro život a vzpomínky pamětníků, kteří znali poutní místo v jeho původní podobě. Mezi hosty, kteří k poutníkům promluvili, byl i ministr obrany Vilém Holář a předseda Petičního výboru Parlamentu Ing. Josef Pavela. Mluvené slovo bylo střídáno rytmickými písněmi v podání dětí a mládeže s kytarami a nádherně provedenými vokálními skladbami profesionálního chrámového sboru ze Zábřehu, který zpíval i při mši svaté pod vedením p. Adamce.

Při bohoslužbě slova před kostelem byli přivítáni všichni hosté i poutníci a panu arcibiskupovi byly panem Dvořákem a panem Šnajdrem předány klíče od dokončeného chrámu. (Oba jmenovaní jsou představiteli Sdružení, které bylo založeno okamžitě po listopadu 1989 a s pomocí Boží a za velkých osobních obětí všech členů se daří postupně obnovit komunisty kdysi zcela zničené poutní místo.) Svěcení oltáře a chrámu a bohoslužba oběti byla provázena radostným zpěvem všech poutníků, kteří měli možnost obřad sledovat i z velké vzdálenosti díky zcela otevřeným středním dveřím kostela.

Po slavnostní bohoslužbě vyslechli poutníci krátké promluvy koncelebrujících kněží z Německa, otce arcibiskupa, otce biskupa Hrdličky a otce biskupa z Opole, jehož slova “mám vás všechny moc rád” vyvolala radostný potlesk poutníků. Největší radost nám udělal mons. Coppa: česky přednesl osobní poselství Sv. otce Jana Pavla II., který s radostí přijal zprávu o zasvěcení kostela Matce Boží - Ochránkyni života a to, jak zdůraznil Sv. otec, především nenarozeného. Toto poutní místo tak dostává mimořádný, více jak evropský význam. Je to výzva všem lidem dobré vůle v naší vlasti, která je v žalostném stavu, pokud jde o úctu k životu. Je to výzva k modlitbám, statečné práci a obětím pro záchranu těch nejvíce ohrožených. Zprávu o zasvěcení kostela Ochránkyni života jsme zaslali i spolupracovníkům do Chorvatska, kteří ji velmi vřele přivítali. Doufají, že se budou moci zúčastňovat pouti na tomto místě i přes velkou vzdálenost z jejich země.

Přejeme si, aby radost a nadšení přetrvaly a sliby dané otci arcibiskupovi na závěr celé slavnosti byly plněny tak, jak si ve své výzvě k rodinám přál. Skládáme to všechno k nohám Naší Paní, Ochránkyně nenarozených a prosíme o její mocnou přímluvu a pomoc.

S. Bernardová

Na okraj jednoho životopisu

(Michael Walsh: Jan Pavel II., barrister + principal, Brno 1995)

Je-li úkol zachytit pokud možno pravdivě život neobyčejně aktivní, osobitě a dynamické postavy Jana Pavla II. nad síly jednotlivce, jak správně soudí P. D. Duka ve své recenzi (KT 38 s. 9), svědčí to již samo o sobě, že máme co do činění s postavou skutečně mimořádnou. Tento nesporně nesporný úkol si Michael Walsh ještě ztížil tím, že se snaží interpretovat papežovu osobnost i papežovo dílo pouze lidskými hledisky a měřítky. Těžko najdeme výlučně pozemskou a lidskou motivaci, která by mohla vyvolat takovou neuvěřitelnou aktivitu u člověka papežova věku a zdravotního stavu. M. Walsh ji hledá především v papežových osobních ambicích, v úsilí prosadit a upevnit svou autoritářskou a centralistickou koncepci papežství, která je podle jeho názoru příliš závislá na konzervativním polském katolicismu a na Wojtylově filozofické koncepci. Pro autokratické prosazování svých vlastních názorů zdůrazňuje papež autoritu magisteria, která je podle Walshe jak teologicky tak biblicky neopodstatněná. Hovoří se tu doslova o “exaltovaném” náhledu Jana Pavla II. na papežský úřad a roli magisteria. Tento papež jako “magister magisteria” svérázně zachází jak s Písmem, tak s výsledky II. vatikánského koncilu. Nevyhýbá se prý ani despotickým zásahům.

Zdůvodnění pro svůj apriorně kritický postoj k Janu Pavlu II. hledá Walsh jednak ve svých vlastních spekulacích, jednak ve výrocih různých osobností, hojně také v dohadách vyjadřovaných na stránkách novin nezřídka senzacechtivých. Tam, kde by mohl vyslovit uznání výsledkům papežova úsilí, např. pokud jde o jeho podíl na pádu středoevropského komunismu, vyslovuje pochybnosti, a tam, kde nově vzniklá situace vytváří nečekané těžkosti, připisuje nezdar papeži.

Autorovi tohoto životopisu se zdá, že slova Jana Pavla II. se neshodují s jeho vlastní praxí a dosažené výsledky jsou spíše opakem vyvíjeného úsilí.

Dostí mnoho místa věnuje životopisec Wojtylově literární a dramatické činnosti, která není dostatečně známá.

Čtenář najde v tomto životopise chronologický, poněkud nepřehledný popis početných papežových cest. Je zřejmé, že se autor opírá o novinové zprávy a zvláštní pozornost věnuje skutečným nebo "novinářským" negativním ohlasům papežova vystupování. Nešetří se tu dohady a kombinacemi, které pohlížejí na cesty Jana Pavla II. spíše jako na diplomatické taktizování a manévrování. To souvisí s autorovým pohledem na církve, kterou chápe jen jako složitě strukturovanou mezinárodní organizaci. Dohady a konstruovaná očekávání dávají dostatek prostoru pro kritické poznámky. Ještě zřetelněji straní autor papežovým kritikům a doplňuje je, když se zmiňuje o projevech a písemných dokumentech Jana Pavla II. Čtenář se neubrání dojmu, že papež je tu představován jako člověk plný paradoxů a jako nepoučitelný obhájce dávno ztracených pozic, především pokud jde např. o sexuální morálku, celibát a kněžské svěcení žen a pojetí papežského úřadu. Nechybí ani úvahy o papežově možné rezignaci a eventuálním nástupci. O "Katechismu katolické církve" se zmiňuje Walsh jako o prostředcích pro nečekané naplnění vatikánské pokladny.

Český čtenář tak dostává do ruky kultivovaný a lehce čtivý návod, jak zapomenout na nadpřirozený charakter papežského úřadu a jak si nenápadně osvojit postoje, jaké prosazují především na Západě četní sebevědomí "odborníci" na církevní otázky. Na vrub překladatelky spadají nepřesnosti při přepisování polských osobních jmen a místopisných názvů.

Lubomír Štula

Pozn. red.: Knihkupectví Matice cyrilometodějské pochopitelně tuto knihu vyřadilo z prodeje a vrátilo distributorovi.

Svatý Václav v Srbské Kamenici

Jedeme tam údolím říčky od Kamenice České na Děčínku. Na vysoké stráni se červená barokní kostel a vedle něho fara se stejnou omítkou. Všechno to září novotou. A v kostele sv. Václava oltář, na němž dnes po posvěcení bude sloužena první mše svatá. O desáté hodině se nad krásnou krajinou na věži rozhoupal zvon, který údery svého srdce dal pokyn k odchodu průvodu z fary ke kostelu. Průvod uzavíral litoměřický biskup provázený svými kanovníky a řadou dalších kněží. Při překročení prahu kostela řízné barokní fanfáry provázely liturgický průvod k oltáři. Na boční stěně visí veliký kříž, součást oltářního stolu. Fanfáry z kůru vystřídal hold svatému knížeti Václavovi v nejstarším znění svatováclavského chorálu. Ale to už od svého křesla začíná biskup česko-německým pozdravem mši svatou. Světí vodu, kterou kropí oltář, stěny kostela i věřící, zaplňující prostornou loď kostela. Mezi nimi na začátku biskup přivítal i místopředsedu Národního shromáždění Jana Kasala a ostatní představitele společenských orgánů. Po modlitbě zajásal chvalozpěv Sláva na výsostech Bohu, který uvedl bohoslužbu slova, uzavřenou česko-německým kázáním světitele na evangelijní text o vyčištění chrámu, který se netýká jen prostoru pro bohoslužebné shromáždění, ale i církve a každého z jejích členů, kteří vítězně prošli svým pozemským časem do věčnosti. Posvátným olejem je označena kamenná mensa oltáře a vůně hořících kadidlových zrn na něm naplňuje jako modlitba prostor domu Božího, který je současně zalit světlem všech zdrojů, mezi nimiž na předním místě září lustr, přenesený sem z litoměřické katedrály. Každá ta žárovka od stropu se odráží jako ozvěna od zrcadla vyleštěné mramorové podlahy kostela. Oltář je oblečen v plátne a ozdoben světlem svící a červenými květy královny květin. Mešní liturgie s eucharistickou modlitbou v latině je doprovázena zpěvem i tóny pozounů, mísících se do hudby varhan. Po svatém přijímání bylo za co děkovat Bohu, který nám dopřál, aby dnešní slavností bylo uzavřeno nesmírné úsilí o obnovu tohoto svatováclavského kostela v pohraničním území litoměřické diecéze.

J.H.

*** Zprávy z domova * Zprávy ze světa ***

Změna generálního sekretáře

Praha 25. 9.: Čeští a moravští biskupové jmenovali do funkce generálního sekretáře České biskupské konference Mons. ThDr. Karla Simandla, který pracoval od roku 1992 jako sekretář apoštolské nunciatury v Bonnu. Funkci generálního sekretáře ČBK převezme 1. října 1995.

P. Karel Simandl se narodil 14.8.1955 ve Znojmě. Po maturitě na gymnáziu se hlásil na bohosloveckou fakultu do Litoměřic, ale nebyl přijat. Po dva roky pracoval jako poštovní úředník ve Znojmě a v Brně. V roce 1976 emigroval přes Tunisko do Itálie. V září téhož roku nastoupil do papežské koleje Nepomucenum v Římě. Na kněze byl vysvěcen v Římě 19.12.1981 a pokračoval dále ve studiích na teologické fakultě papežské Lateránské univerzity. V letech 1985 - 1987 působil v pastoraci v americké diecézi Harrisburg a v italské diecézi Bolzano-Bressanone. V listopadu 1987 byl přijat do služeb Svatého stolce a na Kongregaci pro biskupy pracoval jako referent pro střední Evropu. V roce 1992 obhájil na Lateránské univerzitě doktorskou práci na téma "Církev a československý stát v letech 1948 - 1952". V dubnu 1992 ho papež Jan Pavel II. jmenoval sekretářem nunciatury v Bonnu a zároveň mu udělil titul papežského kaplana - monsignora.

Dosavadní generální sekretář P. Václav Slouk přechází do služeb brněnské diecéze jako vedoucí pastoračního střediska.

Otevření nových domů

Praha 25. 9.: Generální rada salesiánů schválila otevření 11 nových domů, z nich 4 jsou noviciátní domy. Dalších 13 již existujících kanonicky potvrdila.

Křesťanská etika pomáhá najít smysl života

Vatikán 25. 9.: Papež Jan Pavel II. vyzvedl v promluvě 23.9. nutnost křesťanského společenství a rozpracování nových idejí kultury. To je opravdový přínos, který nabízí katolická sociální nauka. Křesťanská etika pomáhá najít smysl života a respektovat lidskou důstojnost. Papež to řekl účastníkům setkání Papežské rady "spravedlnost a mír", které skončilo v sobotu 23. 9.

Lidové hlasování o církvi

Paříž 25. 9.: K lidovému hlasování o církvi, jak probíhá v Rakousku a Německu, v nejbližší době ve Francii nedojde. Podle údajů Fóra křesťanských společenství se nepomýšlí na podobnou podpisovou akci. Fórum se na svém zasedání 23. 9. zabývalo hlavně situací po sesazení biskupa Gaillota.

Papež navštíví Berlín

Berlín 25.9.: Zdejší arcibiskupství právě oznámilo, že papež Jan Pavel II. navštíví Berlín 23. června 1996 na závěr své návštěvy Německa. Při bohoslužbě v berlínském parku vyhlásí za blahoslaveného probošta Bernharda Lichtenberga. Setká se také se spolkovým prezidentem Romanem Herzogem. Vatikán tuto zprávu zatím nepotvrdil.

Lékaři v USA odmítají provádět umělé potraty

New York 25.9.: Stále více amerických lékařů odmítá provádět umělé potraty. Ukázal to současný výzkum v USA. Podle amerického tisku poklesl počet lékařů provádějících umělé potrat v letech 1983 - 1995 z 42 na 33 %. Jako důvod jsou uváděny etické, mravní a náboženské motivy.

Tiskové středisko ČBK, P. Miloslav Fiala, J. Skalická, D. Kalcovská

Instruktoři pro přirozené plánování rodičovství

Každý z nás uznává nutnost sebeovládání, plnění některých ukládaných povinností se nám však někdy zdá obtížné. Nejčastěji pro naše mylné představy o obsahu předkládaného požadavku. Příčinou nesprávného pohledu na otázky plánovaného rodičovství bývá také nevědomost a nesprávná představa. Připomeňme si slova nositelky Nobelovy ceny míru Matky Terezy z Kalkaty: "Přirozené plánování rodičovství zahrnuje ochotu páru přijmout život

spočívající v manželské harmonii a ve starosti a péči o děti, které činí jejich život před Bohem krásným.”

Musíme ještě mnoho vykonat, má-li se přirozené plánování rodičovství stát samozřejmým způsobem života věřících manželů. Musíme zprostředkovat důkladné poznání metody a umožnit její spolehlivé používání. Manželé, kteří s používáním metody začínají, by měli mít možnost svou konkrétní situaci s někým konzultovat. Institut pro odpovědné rodičovství v Brně zřídil poradnu (je otevřena každé úterý od 16 hod. - Brno, Úvoz 1, objednávky na tel. čísle 05 41223597 nebo 05 527262), především však organizuje kurzy pro instruktory přirozeného plánování rodičovství. Například v královéhradecké diecézi nyní mají k dispozici již 70 instruktorů a díky aktivistům hnutí Rodiny je možno získat odbornou poradou o přirozeném plánování rodičovství ve všech vikariátech. Ve spolupráci s dalšími institucemi proběhly obdobné kurzy také v Praze a v Českých Budějovicích.

Další běh víkendového šedesátihodinového bezplatného kurzu pro instruktory přirozeného plánování rodičovství začíná 16. prosince 1995 v Brně v budově Církevního studentského domova Petrinum. Přihlášky s doporučením kněze je možno zasílat písemně na adresu: Institut pro odpovědné rodičovství, budova Centra dětských odborných zdrav. služeb, Žerotínovo nám. 4/6, 602 00 Brno. Úspěšní absolventi kurzu získají osvědčení instruktora pro přirozené plánování rodičovství. Případné dotazy na tel. čísle 05 527262.

V kurzu se probírá nejmodernější způsob přirozeného plánování rodičovství - symptotermální metoda. Podrobný popis zmíněného způsobu řízení početí je obsažen také v publikaci...

O mariánské úctě

32. část (závěr)

Apoštolská exhorta “Marialis cultus” papeže Jana Pavla II.

58. Ctihodní bratři, pojednali jsme šířeji o úctě Matky našeho Pána, poněvadž tato úcta je integrální částí křesťanského kultu. Vyžadoval to závažný význam předmětu, který byl v posledních letech studován odborníky a podroben revizi, přičemž došlo někdy i k polemikám. Těší nás však vědomí, že úsilí Svatého stolce a vás všech o uplatnění koncilových směrnic - především pro liturgickou reformu - velmi přispívá k hlubší úctě Otce, Syna a Ducha svatého a k růstu křesťanského života věřících. Pozorujeme rovněž se zadostiučiněním, že reformovaná římská liturgie je důkazem úcty církve k Panně Marii; doufáme, že se budou s přesvědčením uplatňovat směrnice, které mají tuto úctu podporovat a prohlubovat; radujeme se, že nám Bůh dal příležitost vysvětlit některé otázky, jak obnovit a posílit modlitbu růžence. S touto útěchou, důvěrou, nadějí a radostí v srdci spojujeme svůj hlas s hlasem blahoslavené Panny Marie k oslavě Pána - jak se modlíme v římské liturgii¹²⁵ - a toužebně si přejeme, aby se tyto naše city proměnily ve chválu a díkůvzdání Bohu.

Přejeme si, aby vaším přičiněním úcta Panny Marie rozkvétala mezi kněžími i v lidu, svěřeném vaší péči, a aby tak přispěla k dobru církve a lidské společnosti; proto udílíme vám a všem, které objímá vaše pastýřská starost, zvláštní apoštolské požehnání.

Dáno v Římě u sv. Petra 2. února, na svátek Obětování Páně, 1974, v jedenáctém roce našeho pontifikátu.

Papež Pavel VI.

Obsah:

- I. Mariánská úcta v liturgii
- II. Obnova mariánské úcty
- III. O modlitbě Anděl Páně a o růženci
- Závěr

Poznámky:

125Viz Missale Romanum, dne 31. května, Vstupní modlitba